

TROVY TRESTNÉHO KONANIA

seminár - prezentácia

Mgr. Anna Chudá

vyššia súdna úradníčka

Trovy trestného konania

- VI. časť Trestného poriadku
- ustanovenia § 553 – 559 Trestného poriadku
- **§ 553 ods. 1 Tr. por.** – „Trovy nevyhnutné na vykonanie trestného konania vrátane trov vykonávacieho konania znáša štát; neznáša však vlastné trovy obvineného, zúčastnenej osoby a poškodeného ani výdavky spojené so zvolením obhajcu a splnomocnenca. Štát však znáša trovy na povinnú obhajobu, ktoré vznikli obvinenému v dôsledku dovolania podaného ministrom spravodlivosti alebo generálnym prokurátorom.“
- **§ 555 ods. 1 Trestného poriadku**
 - obžalovaný/obvinený právoplatne uznaný za vinného je povinný nahradiť štátu:
 - trovy spojené s výkonom väzby,
 - trovách spojených s výkonom trestu odňatia slobody,
 - vyplatenú odmenu a náhradu ustanovenému obhajcovi a ustanovenému zástupcovi z radov advokátov podľa § 47 ods. 6, ak nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženu náhradu,
 - paušálnou sumou ostatné trovy, ktoré znáša štát.

Trovy spojené s výkonom väzby

- ustanovenie § 555 ods. 1 písm. a) Tr. por.
- zákon č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby
- súd uloží povinnosť uhradiť trovy väzby – rozhodnutie o základe pohľadávky štátu voči odsúdenému vzniknutej v súvislosti s výkonom väzby počas celej doby jej trvania
- o samotnej výške trov sa rozhoduje samostatným rozhodnutím riaditeľa ústavu (ustanovenie § 60a ods. 1 písm. d), § 60b ods. 4 zákona č. 221/2006 Z.z.)
- výrok súdu o uložení povinnosti uhradiť trovy väzby musí obsahovať uvedenie celej reálnej dĺžky trvania väzby
- stanovisko trestného kolégia NS SSR z 18. júna 1979, sp.zn. Tpj 30/78
- väzba a trovy spojené s jej výkonom pri povolení obnovy konania – ustanovenie § 403 Tr. por. a § 77 ods. 3 Tr. por.

Paušálna suma ostatných trov, ktoré znáša štát

- § 555 ods. 1 písm. d) Tr. por.
- základný predpoklad pre aplikáciu predmetného ustanovenia – právoplatné uznanie viny (**uznesenie NS SR z 23. marca 2000, sp.zn. 7 To 4/2000**)
- vyhláška MS SR č. 93/2012 Z.z. a č. 620/2005 Z.z.
- zvýšené paušálne trovy - rozsudok NS SSR z 05. apríla 1973, sp.zn. 4Tz 29/73 (61/1973) a stanovisko trestného kolégia NS SSR z 13. februára 1989, sp.zn. Tpj 10/89

Povinnosť na náhradu trov poškodeného

- **§ 557 ods. 1 Tr. por.** – priznaný nárok na náhradu škody (aspoň sčasti), povinnosť, preukázanie výšky trov, účelnosť
- § 10 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.
- **§ 557 ods. 2 Tr. por.** – návrh, nepriznanie nároku na náhradu škody ani sčasti, vznik trov spojených s účasťou poškodeného v trestnom konaní, okolnosti prípadu
 - reštriktívny výklad
 - extenzívny výklad
 - článok 7 rámcového rozhodnutia Rady o postavení obetí v trestnom konaní z 15.03.2001, 2001/220/SVV - každý členský štát poskytne podľa príslušných vnútroštátnych predpisov obetiam s právnym postavením zúčastnených strán alebo svedkov možnosť refundácie nákladov, ktoré im vznikli v dôsledku ich oprávnenej účasti v trestnom konaní.
 - určenie výšky tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby

Obhajoba

- **právo na obhajobu** - § 2 ods. 9 Tr. por.
 - „právo obhajovať sa osobne, právo obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú“ (čl. 6 ods. 3 písm. c) Európskeho dohovoru o ľudských právach)
- **právo na bezplatnú obhajobu** - § 34 ods. 3 Tr. por.
 - definícia materiálnej núdze - zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.
 - „materiálnou núdzou je stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom“ - § 4 ods. 1 písm. i)

Odmena a náhrada výdavkov ustanoveného obhajcu

- **§ 40 ods. 1, ods. 2 Tr. por.** – vznik osobitného trestno-procesného vzťahu (premlčanie - uznesenie Vyššieho vojenského súdu v Trenčíne zo 04. marca 2003, sp.zn. 3 to 1/2003, č. 84/2003)
- **§ 553 ods. 2 Tr. por.** – „Obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu podľa tarify určenej osobitným predpisom, ak zákon neustanovuje inak.“
– vyhl. MS SR č.655/2004 Z.z. (vyhl. MS SR č. 240/1990 Zb., vyhl. MS SR č. 163/2002 Z.z.)
- **§ 553 ods. 3 Tr. por.** – lehoty (zmena č. 262/2011 s účinnosťou od 01.09.2011)
- **§ 553 ods. 5 Tr. por.** – právoplatné skončenie trestného stíhania, príslušnosť na rozhodnutie
- **uznesenie NS SR z 19. mája 1994, sp.zn. 3 To 50/94** – „Podmienkou pre vydanie rozhodnutia príslušných orgánov činných v trestnom konaní o výške odmeny a náhrade hotových výdavkov v zmysle § 151 ods. 3 Tr. por. (pozn. t. č. § 553 ods. 5 Tr. por.) je podanie návrhu obhajcom. Nemožno preto priznať ustanovenému obhajcovi odmenu a náhradu, výdavkov za úkony právnej pomoci, ktoré obhajca neuplatňoval vo svojom návrhu.“

Vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z.

- **§ 12 ods. 1 vyhl.** – „pri obhajobe v trestnom konaní vo veciach, v ktorých súd prvého stupňa rozhoduje na neverejnom zasadnutí, je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna dvadsať štvrtina výpočtového základu.“ – znenie ustanovenia a systematika vyhlášky
- **§ 12 ods. 6 vyhl.** – zmena právnej kvalifikácie skutku pred ustanovením obhajcu a po ustanovení obhajcu
- **§ 13 ods. 2 vyhl.** – spoločné úkony pri zastupovaní viacerých obvinených
- **§ 13 ods. 3, ods. 4 vyhl.** – spojenie dvoch a viacerých trestných vecí na spoločné prejednanie a spojenie vyplývajúce zo zákona

Vyhláška MS SR č. 655/2004 Z.z.

- **§ 14 ods. 1 písm. a)** – prevzatie, príprava obhajoby a prvá porada s klientom
- uznesenie NS SR zo dňa 30. apríla 2013, sp.zn. 2 Tos 11/2013 – „nestačí len prevziať opatrenie o ustanovení obhajcu bez vykonania ďalších úkonov s cieľom vytvoriť reálne predpoklady pre zabezpečenie v rámci nutnej obhajoby – úkony treba zadokumentovať, aby ich vykonanie mohol súd pri svojom rozhodovaní preskúmať.“
- stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR z 30. mája 2011, sp.zn. Tpj 90/2010
- uznesenie NS SR z 29. novembra 2011, sp.zn. 5Tos 24/11

- **§ 14 ods. 1 písm. b)** vyhl. verzus **§ 14 ods. 3 písm. a) – c)** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.
- **§ 14 ods. 1 písm. c)** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. –
 - uznesenie NS SR z 19. mája 1994, sp.zn. 3To 50/94 – „za jedno hlavné pojednávanie súdu prvého stupňa treba považovať hlavné pojednávanie, ktoré bolo uskutočnené počas dvoch a viac dní, aj keď dochádzalo v jednotlivých dňoch k jeho prerušovaniu. V takých prípadoch je potrebné pri výpočte odmeny ustanovenia obhajcu v zmysle § 16 ods. 1 písm. d) vyhl. MS SR č. 240/1990 Zb. v znení neskorších predpisov brať do úvahy čistý čas trvania hlavného pojednávania v jednotlivých dňoch a započítavať ako úkon právnej pomoci každé začaté dve hodiny“.
 - uznesenie ÚS SR z 21. januára 2009, I. ÚS 4/09-25 – spočítavanie čistého času úkonov právnej služby uvedených pod bodom § 14 ods. 1 písm. c) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.
 - účasť na konaní o rozhodovaní o väzbe v prípravnom konaní a v konaní pred súdom ak ide o senátnu vec a samosudcovskú vec
- **§ 14 ods. 3 písm. d)** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. –
 - uznesenie NS SR zo dňa 10. decembra 1992, sp.zn. 9Tor 62/92
 - odmena za účasť na verejnom zasadnutí na súde pri rozhodovaní o schválení návrhu dohody o vine a treste – poukázanie na § 14 ods. 7 vyhl.

- **§ 14 ods. 5 písm. b)** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.
- uznesenie NS SR, sp.zn. 5 Tz 15/97 (32/1998)
- **§ 14 ods. 7** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. – odmena za súdom schválenú dohodu o vine a treste pred podaním obžaloby
- **§ 14 ods. 8** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z – analógia
- **§ 15 písm. b)** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.
 - dôvodová správa (rozhodnutie ÚS SR z 21. januára 2009, I. ÚS 4/09-25)
 - uznesenie NS SR zo 17. apríla 2008, sp.zn. 1 Tošs 6/2008
 - uznesenie ÚS z 30. mája 2013, IV. ÚS 311/2013-7
- **§ 16 ods. 3** vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z.
 - uznesenia NS SR zo 17. apríla 2008, sp.zn. 1 Tošs 6/2008 – právna veta pod bodom IV.
 - uznesenie NS SR z 26. mája 2004, sp. zn. 6 To 10/2004 (č. 38/2004)

Sťažnosť voči rozhodnutiu o priznaní odmeny a náhrad ustanovenému obhajcovi

- **zásada zákazu reformatio in peus**
 - uznesenie ÚS SR z 20. mája 2009, I. ÚS 150/2009
 - rozhodnutie ÚS SR zo 04. júna 2012, I. ÚS 342/2012-11
- ustanovenie **§ 195 ods. 1 Tr. por.** – „orgán rozhodujúci o sťažnosti nemôže z jej podnetu zmeniť uznesenie v neprospech osoby, ktorá sťažnosť podala alebo v ktorej prospech bola sťažnosť podaná“

Rozhodovanie o zaviazaní odsúdeného na úhradu trov vyplatených štátom ustanovenému obhajcovi

- § 558 ods. 1 Tr. por.
- uznesenie vojenského senátu NS ČSFR z 01.11.1990, sp.zn. Tov 8/90 (41/1991)
 - § 556 ods. 1 Tr. por. – „Kto podal celkom bezvýsledne dovolanie alebo návrh na obnovu konania, je povinný nahradiť štátu trovy konania o tomto dovolaní alebo návrhu na obnovu konania, a to paušálnou sumou, ktorú ustanoví ministerstvo spravodlivosti všeobecne záväzným právnym predpisom. Ďalej je povinný nahradiť štátu odmenu a náhradu obhajcovi, ak bol v súvislosti s týmto konaním ustanovený, ak obvinený nemá nárok na bezplatnú obhajobu alebo na obhajobu za zníženú odmenu.“

d'akujem za pozornosť

Mgr. Anna Chudá